

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14CoPr/2/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8310202187
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8310202187.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Milana Šebeňa a JUDr. Mareka Kohúta sudcu spravodajcu, v právnej veci žalobcu: Ján Mašlej, podnikateľ s obchodným menom Ján Mašlej - GEOS & GM, IČO: 14296985, s miestom podnikania Pod lesom 14, Humenné, právne zastúpeného JUDr. Ľubošom Bajuzíkom, advokátom, so sídlom Námestie slobody 2, Humenné proti žalovanému: J. Q. T., nar. XX.X.XXXX, bytom M. XX, S., občan SR, právne zastúpeného JUDr. Jánom Lemešom, advokátom, AK Žižkova 11, Košice, o zaplatenie 1.139,95 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 18C/45/2010-380 zo dňa 29.5.2014, takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa v tej časti, ktorou bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 611,50 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšujúcej vyhovujúcej časti vo veci samej rozsudok m e n í tak, že žalobu o zaplatenie 528,45 eur z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi sumu 1.139,95 eur v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň vyslovil, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že žalobca sa návrhom doručeným tamojšiemu súdu dňa 19.7.2005 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 84.074 Sk (2.790,74 eur) titulom nároku na náhradu škody vznikutej mu v súvislosti s tým, že žalovaný ako jeho pracovník od 21.7.2003 do 17.8.2003 bez bližšieho vysvetlenia neplnil pracovné povinnosti. Podaním zo dňa 20.11.2009 žalobca zobral čiastočne žalobu späť, a to ohľadom zaplatenia sumy 23.018,- Sk (764,05 eur). Súd uznesením č. k. 18C/48/2012-215 zo dňa 11.1.2010 konanie v tejto časti späťvzatia zastavil a vo zvyšku vylúčil návrh na samostatné konanie.

Následne súd prvého stupňa rozsudkom zo dňa 15.10.2012 č. k. 18C/45/21010-234 konanie ohľadom sumy 886,74 eur zastavil a rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.139,95 eur v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň zaviazal žalovaného nahradiť trovy štátu vo výške 790,37 eur na účet tamojšieho súdu, a trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 139,41 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 961,69 eur právnenému zástupcovi žalobcu, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Toto rozhodnutie bolo uznesením odvolacieho súdu 14CoPr/1/2013 zo dňa 24.10.2013 zrušené a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Preto súd prvého stupňa v dôvodoch terajšieho svojho rozhodnutia poukázal na toto uznesenie Krajského súdu v Prešove s tým, že v odôvodnení uznesenia odvolací súd určil tamajšiemu súdu zamerať v ďalšom konaní svoju pozornosť predovšetkým na to, aby od žalobcu žiadal preukázanie predpokladov zodpovednosti za škodu, s tým, že je na žalobcovi, aby preukázal vznik škody, či už skutočnej alebo ušlého zisku, i príčinnú súvislosť medzi neospravedlnenou absenciou žalovaného v práci a vznikom týchto škôd a samozrejme pri ušlom zisku aj so zavinením úmyselným žalovaného. Záver o existencii škody nemôže byť založený na predpokladaných či hypotetických záveroch, ale tento záver musí byť podložený skutočnými dôkazmi o takejto škode. Vo vzťahu k ušlému zisku je predovšetkým treba zdôrazniť aj to, že ak žalovaný bol žalobcom upozornený na to, že mu vznikne ujma v chýbajúcich kalkulačných výkonoch a napriek tomu žalovaný na pracovisko bezdôvodne neprišiel a jeho neúčast' je neospravedlnená neprítomnosťou v práci, prípadné neuhradenie takto zistenej škody by skutočne odporovalo dobrým mravom. Pri kalkulácii ušlého zisku však nemožno obísť skutočnosť, že neospravedlnená neprítomnosť v práci sa týkala len určitého vyššie uvedeného konkrétneho obdobia a či práve táto absencia mala za následok to, že sa nezväčšil majetok poškodeného práve v priamej príčinnej súvislosti s neprítomnosťou žalovaného v práci.

Súd prvého stupňa mal v konaní za preukázané, že medzi žalobcom ako zamestnávateľom a žalovaným, ako zamestnancom, došlo dňa X.X.XXXX k uzavretiu pracovnej zmluvy, ktorou bol založený pracovný pomer žalovaného u žalobcu na dobu neurčitú bez skúšobnej doby s dohodnutým platom X.XXX,- Sk mesačne. Z písomného záznamu datovanému ku dňu 1.6.2000 vyplynul obsah pracovnej náplne žalovaného. Následne žalovaný oznámením o ukončení pracovného pomeru zo dňa 22.7.2003, adresovanému žalobcovi, tomuto oznámil, že pracovný pomer u neho končí ku dňu 31.7.2000 s tým, že zároveň žalovaný prehlásil, že žalobca ako zamestnávateľ nemá voči nemu žiadne záväzky. Súd prvého stupňa ďalej v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že Okresný súd v Humennom rozsudkom č. k. 9C/146/2003-31, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30.7.2005, zamietol žalobu žalobcu, v ktorom sa proti žalovanému domáhal určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru žalovaným ku dňu 31.7.2003, a to s konštatovaním, že výpoveď daná žalovaným spĺňa zákonom stanovené podmienky a na jej platnosti nič nemení skutočnosť, že žalovaný podal opätovne výpoveď listom zo dňa 20.10.2003, nakoľko pracovný pomer medzi účastníkmi konania zanikol uplynutím posledného dňa výpovednej lehoty, t. j. 30.9.2003. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd ďalej za preukázané, že žalovaný úmyselne sa nedostavil do práce, hrubo porušil jednu zo základných povinností zamestnanca byť počas pracovnej doby na pracovisku a vykonávať práce zverené zamestnávateľom, keď skutočnosť, že v období od 21.7.2003 do 17.8.2003 sa na pracovisku nezdržoval a ani neplnil pracovné povinnosti, potvrdil sám žalovaný vo svojej výpovedi. Takéto konanie žalovaného prvostupňový súd vyhodnotil ako zavinené porušenie povinnosti pri plnení pracovných úloh, z ktorého možno vyvodíť zodpovednosť žalovaného ako zamestnanca za škodu spôsobenú takýmto konaním. Tým, že žalovaný nenastúpil do práce v období od 22.7.2003 do 17.8.2003 bez toho, aby mu bola udelená dovolenka, pričom bol upozornený na následky absencie v zamestnaní, spôsobil úmyselne žalobcovi škodu. Škoda žalobcu v tomto prípade predstavuje náklady vynaložené na vyhľadanie nového zamestnanca, na zoznámenie sa so stavom odpracovaných prác, náklady súvisiace so zaškolením nového zamestnanca, náklady na jednanie s právnikom, pričom súd sa s výškou škody stotožnil so záverom znaleckého posudku, v ktorom bola vyčíslená skutočná škoda vo výške 528,44 eur. Skutočná škoda žalobcu pozostáva z jednotlivých čiastkových položiek, ktoré predstavujú náklady vyvolané konaním žalovaného, a to náklady na vyžiadanie nového zamestnanca v sume 106,22 eur, náklady na zoznámenie so stavom rozpracovaných prác v sume 212,44 eur, náklady na zaškolenie nového zamestnanca v sume 183,23 eur a náklady na jednanie s právnikom v sume 26,55 eur.

Prvostupňový súd tiež dospel k záveru, že u žalobcu došlo k ušlému zisku, ktorý znalec vyčíslił v sume 611,50 eur, ušlý zisk v tomto prípade predstavuje ziskovú prirážku v sume 499,96 eur a obvyklé nákladové položky vystupujúce do pridanej hodnoty v sume 111,53 eur.

Ďalej prvostupňový súd hodnotil aj na námietku premlčania vznesenú žalovaným proti vzniknutej škode pozostávajúcej z cestovných náhrad, keď skonštatoval, že návrh žalobcu nie je premlčaný, nakoľko žalobca nerozšíril svoj podaný návrh o ďalšie náklady, ktoré by mu vznikli v súvislosti s nenastúpením žalovaného do zamestnania, len špecifikoval svoje náklady. Pri výške vzniknutej skutočnej škody vychádzal hlavne zo znaleckého posudku a nejde teda o uplatňovanie iného nároku, preto súd námietke premlčania nevyhovel. Záverom konštatoval, že v prejednávanej veci bola preukázaná skutočná škoda žalobcu v sume 528,44 eur a škoda na ušlom zisku v sume 611,53 eur s tým, že tieto by žalobcovi

nevznikli, ak by žalovaný plnil svoju základnú povinnosť vyplývajúcu z pracovného pomeru. Neplnenie jeho povinnosti bolo spôsobené jeho úmyselným konaním, nakoľko žalovaný aj napriek nesúhlasu žalobcu, do práce nenastúpil s tým, že konanie žalovaného je v príčinnej súvislosti so vznikom škody a ušlého zisku, nakoľko, ak by si žalovaný plnil svoje povinnosti, nedošlo by ku vzniku škody. Na základe uvedených skutočností súd žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného uhradiť žalobcovi sumu 1.139,94 eur.

Rozhodnutie o trovách konania prvostupňový súd ponechal na samostatné rozhodnutie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej s odvolávkou na ustanovenie § 151 ods. 3 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný, a to proti výroku, ktorým mu súd uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.139,95 eur. Žalovaný považuje rozsudok za nezákonný a s jeho závermi sa nestotožňuje, pretože tie nemajú opory vo vykonanom dokazovaní a vychádzajú z nesprávneho skutkového a právneho posúdenia veci, keď súd prvého stupňa postupoval tiež v rozpore s viacerými procesnými ustanoveniami, ktorých

nerespektovanie malo podľa odvolateľa za následok nesprávne rozhodnutie vo veci s tým, že v konečnom dôsledku je podľa žalovaného rozsudok nepreskúmateľný. Odôvodnenie rozsudku je podľa odvolateľa arbitrárne a nespĺňa náležitosti v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého súd stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktorú skutočnosť považuje za preukázanú a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Zároveň súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Ďalej uvádzal, že súd prvého stupňa sa nevyssporiadal a neriadil ani právnym názorom odvolacieho Krajského súdu v Prešove vyjadrenom v uznesení, ktorým bol zrušený v poradí prvý rozsudok súdu prvého stupňa, keď týmto postupom okresný súd podľa odvolateľa porušil ustanovenie § 226 O.s.p., pričom dal do pozornosti odvolacieho súdu konkrétne vady zrušeného rozsudku, na ktoré poukázal odvolací súd porovnávajúci ich s tými časťami odôvodnenia napádaného rozsudku, ktoré podľa svojho obsahu mal na tieto vady reflektovať, a to, že súd prvého stupňa sa napriek záväznému právnemu názoru odvolacieho súdu sa pri posudzovaní zodpovednosti opätovne nesprávne odvolával na ustanovenie § 442 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka, pričom právnou zodpovednosť za škodu v Zákonníku práce opomína. Zároveň súd prvého stupňa v rozpore s týmto záväzným názorom len arbitrárne konštatuje, že s výškou skutočnej škody sa stotožnil so záverom znaleckého posudku, neuvádza pritom žiadne nové skutočnosti a dôkazy, ale len stroho poukazuje na jednotlivé položky v znaleckom posudku, pričom ďalej v rozpore s uznesením krajského súdu, ktorý konštatoval, že dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, ani v porovnaní so znaleckým posudkom, nie sú dostatočným pre závery o tom, že práve neprítomnosť žalovaného v práci od 22.7.2003 do 17.8.2003 má za následok žalobcom tvrdené absencie vo fakturovaných výkonoch s tým, že pri ušlom zisku bude potrebné preukázať aj úmyselné zavinenie. Opätovne v poradí druhom napádanom rozsudku uviedol, že u žalobcu došlo k strate na zisku, ktorý znalec vyčíslil v sume 611,50 eur. Odvolateľ mal za to, že súd nepreukázal príčinnú súvislosť medzi neprítomnosťou žalovaného a žalobcom tvrdenými absenciami o fakturovaných výkonoch, ani úmyselné zavinenie žalovaného. Ďalej odvolateľ vytyka rozhodnutiu súdu prvého stupňa, že ten vo svojom konaní napriek vyslovenému názoru odvolacieho súdu, nezameral svoju pozornosť na to, aby žalobca preukázal predpoklady zodpovednosti za škodu, keď toto skúmanie napĺňania predpokladov v odôvodnení napádaného rozsudku chýba s tým, že súd len skonštatoval úmyselné zavinenie žalovaného, vznik skutočnej škody a ušlého zisku, pričom bližšie to nezdôvodnil a ani nepodložil konkrétnymi dôkazmi. Z vyššie uvedeného je podľa žalovaného evidentné, že napádaný rozsudok má de facto tie isté vady, ako rozsudok okresného súdu Humenné č. k. 18C/45/2010-234 zo dňa 15.10.2012, ktorý bol odvolacím súdom zrušený. Vzhľadom na vyslovený právny názor odvolacieho súdu preto možno podľa odvolateľa jednoznačne konštatovať, že napádaný rozsudok je arbitrárny a nepreskúmateľný.

Žalovaný zotrváva na svojom tvrdení, že žalobcovi nespôsobil žiadnu skutočnú škodu, ani ušlý zisk s tým, že súd dôsledne neskúmal, či škoda, ako ju špecifikoval znalec, skutočne vznikla a ak áno, či existuje príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody (musí ísť o bezprostrednú súvislosť, to znamená, škoda je následkom, ak konanie škodcu je bezprostredne priamou príčinou vzniknutého stavu). Odôvodnenie rozsudku sa javí, ako keby bola predmetom skúmania škoda, ktorú vyšpecifikoval a vyčíslil znalec a nie žalobca, ktorý sa s takto vyšpecifikovanou a vyčíslenou škodou iba stotožnil so znalcom, pričom nepreukázal naplnenie zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu a nepredložil ani relevantný rozbor konkrétnych úkonov, ktoré by smerovali k takto vyčíslenej škode. Faktická

nepoužiteľnosť znaleckého posudku podľa žalovaného vyplýva aj zo samotného vyjadrenia znalca, ktorý v podanom znaleckom posudku č. XX/XXXX doslovne uviedol, že žalobca ku kalkulovaným nákladom nepredložil účtovné a daňové doklady a rovnako tieto doklady nepredložil tak, aby potvrdili nároky žalobcu na uplatnenú škodu. Rovnako žalobca nepredložil rozbor úkonov, ktoré by smerovali k vyčísleniu škody.

Zhodne, pokiaľ sa týka skutočnej škody, takto vyčíslenú škodu žalovaný rozporoval, keď v podanom odvolaní uviedol, že žalobca nijako nepreukázal svoje náklady na vyhľadanie nového zamestnanca, keď tieto zároveň skutkovo menil s tým, že v žalobe zo dňa 18.7.2005, ako aj v podaní zo dňa 18.12.2011 uviedol, že na vyhľadanie zamestnanca potreboval 24 hodín a počet hodín vynásobil sumou 600,- Sk, čo predstavuje škodu 477,99 eur, avšak v podaní adresovanom súdu dňa 9.5.2014 už škodu vyčísľil ako čas strávený dopravou a rokovaním v počte 12 hodín a počet hodín vynásobil sumou 200,- Sk a zároveň ako amortizáciu vozidla vo výške 2.374,60 Sk spolu so spotrebou pohonných hmôt vo výške 1.039,84 Sk. Voči takto vyčíslenej škode titulom amortizácie a spotreby pohonných hmôt žalovaný opätovne vzniesol námietku premlčania, keďže túto škodu si žalobcu po prvýkrát uplatnil až v podaní adresovanom súdu dňa 9.5.2014 s tým, že zmenou návrhu je aj to, ak sa požaduje rovnaké plnenie, ale na základe iného skutkového stavu, než bol uvedený v pôvodnej žalobe. Ak aj žalobca skutočne vyhľadal nového zamestnanca, čo nebolo v konaní preukázané, nebolo to podľa žalovaného dôsledkom porušenia jeho pracovnoprávných povinností, ale len prirodzeným následkom jeho riadne skončeného pracovného pomeru u žalobcu. Žalobca zamestnal nového zamestnanca až dňa 1.10.2003, teda až po uplynutí výpovednej doby žalovaného dňa 30.9.2003. To podľa žalovaného znamená, že žalobca neprijímal nového zamestnanca z dôvodu preklenutia obdobia absencie žalovaného (21.7.2003 - 17.8.2003) a preto neexistuje absolútne žiadna príčinná súvislosť medzi absenciou žalovaného a vyhľadaním nového zamestnanca.

Rovnako ohľadom nákladov na zoznámenie sa so stavom rozpracovaných prác vo výške 212,44 eur žalovaný poukázal, že sa vôbec nekonkretizovalo, kto, kedy a ako sa mal zoznamovať so stavom rozpracovaných prác a ani ako dospel k takto vyčíslenej škode, resp. neskúmal naplnenie predpokladu zodpovednosti za škodu a vznik škody nepredložil žiadnymi konkrétnymi dôkazmi. Žalobca, nie však súd, tento titul vzniku škody zdôvodnil vo svojich podaniach tým, že musel vyplatiť novému zamestnancovi za jeden pracovný mesiac mzdu a súvisiace odvody, ktorá argumentácia podľa žalovaného neobstojí a takto uplatňovaná škoda nie je v žiadnej príčinnej súvislosti so zavinením žalovaného, keď opätovne poukázal na skutočnosť, že nový zamestnanec nastúpil do pracovného pomeru až po riadnom uplynutí výpovednej doby žalovaného, pričom nemožno žalovanému dávať na ľarchu, že mal po skončení pracovného pomeru povinnosť oboznamovať nového zamestnanca so stavom odpracovaných prác. Rovnaké námietky žalovaný uvádzal vo svojom odvolaní aj ohľadom škody vzniknutej titulom nákladov na zaškolenie nového zamestnanca vo výške 183,223 eur a nákladov na jednanie s právnikom vo výške 26,55 eur, keď okrem iného sa jednanie s právnikom malo uskutočniť dňa 7.7.2005, t. j. takmer 2 roky po ukončení absencie žalovaného (17.8.2003). Okrem toho žalobca v priebehu konania titul vzniku škody spočívajúcej v nákladoch na jednanie s právnikom aj skutkovo menil, čo súd nevzal vôbec na zreteľ.

Existenciu ušlého zisku súd v odôvodnení rozsudku podľa žalovaného konštatuje de

facto len jednou vetou, pričom pri jeho výške iba odkazuje na znalecký posudok neskúmajúc predpoklady vzniku nároku na ušlý zisk tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 186 ods. 3 Zákonníka práce. Keďže súd sa s tým nijako nevysporiadal, nie je rozsudok riadne odôvodnený, čo má podľa odvolateľa za následok jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov a pre žalovaného to znamená odňatie možnosti konať pred súdom, lebo mu neumožňuje, ak s rozhodnutím nie je spokojný, efektívne využitie jeho procesného práva na napadnutie rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolaním. Na dôvažok poukázal na to, že žalobca nijakým spôsobom nepreukázal, že žalovaný mu spôsobil úmyselne nejakú škodu, čím neuniesol dôkazné bremeno. Navyše iba výnimočne, ak zamestnanec spôsobil škodu úmyselne a zamestnávateľ to požaduje, je zamestnanec povinný okrem skutočnej škody nahradiť aj ušlý zisk, ak by nepriznanie ušlého zisku odporovalo dobrým mravom. Podľa žalovaného nestačí teda len porušenie povinnosti žalovaným, ale musí byť jednoznačne preukázané, že povinnosť bola porušená s úmyslom spôsobiť žalobcovi škodu s tým, že dal odvolaciemu súdu do pozornosti skutočnosť, že žalobca spočiatku nikdy netvrdil, že mu žalovaný spôsobil škodu úmyselne a prvýkrát tak urobil až 6 rokov po podaní žaloby v písomnom vyjadrení zo dňa 15.7.2011, teda až potom, ako bol žalovaný podaním zo dňa

4.5.2011 upozornený, že v zmysle Zákonníka práce sa ušlého zisku sa môže domáhať len výnimočne, ak zamestnanec (žalovaný) spôsobil škodu úmyselne. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietne.

Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že niet pochýb o tom, že mu vznikla škoda na základe a v príčinnej súvislosti s úmyselným a zavineným porušením pracovnej disciplíny zo strany žalovaného a teda porušením jednotlivých ustanovení Zákonníka práce, ktorú je žalovaný v zmysle Občianskeho zákonníka povinný v plnej výške uhradiť. Podľa žalobcu žalovaný vo svojom odvolaní bez kontextu cituje vytrhnuté časti uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14CoPr/1/2013 zo dňa 24.10.2013 a interpretuje tieto, ako mu vyhovujú. V tejto časti dokonca odvolanie neznie ako odvolanie, ale je poučovaním súdu, pričom žalovaný dokonca sa snaží vnútiť súdu, ktoré relevantné dôkazy sú a ktoré nie. Ohľadom námietky premlčania mal žalobca za to, že tvrdenie žalovaného je úmyselne nestranné, nepravdivé, pretože návrh žalobcu týkajúci sa ďalších nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti s nenastúpením žalovaného do zamestnania, je minimálne rovnaký ako v predchádzajúcom období. Podľa žalobcu došlo len k špecifikácii jednotlivých položiek, a to v zmysle pokynu oboch súdov. Z tohto dôvodu je námietka premlčania neprijateľná. Rovnako nie je možné akceptovať tvrdenie žalovaného, že napadnutý rozsudok je arbitrárny, a teda nepreskúmateľný, pretože súd mal len poukázať na jednotlivé položky v znaleckom posudku, keď znalecký posudok bol prijatý práve preto, lebo išlo o vyriešenie odbornej otázky (nie právnej) a ak žalovaný mal námietky proti znaleckému posudku, mal na to použiť príslušné procesné nástroje. Žalobca poprel tvrdenie žalovaného o tom, že nepredložil súdu žiadne relevantné doklady, s tým, že celkovo konanie žalovaného hodnotil ako obštrukčné v rozpore so zásadou hospodárnosti. Pri interpretácii jednotlivých dôkazov, ktoré boli pred súdom riadne produkované, je potrebné ich posudzovať nie ako hľadanie zbytočných omylov, ale prípadné drobné nedostatky korigovať náležitým výkladom. Aj z tohto dôvodu je úplne zrejmé, že nie žalobca, ale práve žalovaný v tom najpodstatnejšom ignoruje a nerešpektuje záväzný právny názor vyslovený v uznesení Krajského súdu Prešov zo dňa 24.10.2013, kde sa jednoznačne na strane 5 ods. 3 uvádza, že zavinené porušenie pracovnej disciplíny je ako jeden z predpokladov pracovnoprávnej zodpovednosti zamestnanca za škodu ako v konaní

preukázané a medzi stranami nesporné. Inak by totiž žalovaný nemohol v závere svojho odvolania navrhnúť, aby krajský súd napadnutý rozsudok zmenil v tom zmysle, že žaloba žalobcu mala byť zamietnutá. S poukazom na uvedené preto žalobca navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok potvrdil.

Odvolací súd na prejednanie podaného odvolania podľa § 214 ods. 1 písm. a) O.s.p. nariadil pojednávanie, keď si bol vedomý potreby zopakovania dokazovania (§ 213 ods. 3 O.s.p.). Za týmto účelom opätovne vypočul oboch účastníkov konania a aj na základe výsledkov zopakovaného dokazovania preskúmal napadnutý rozsudok, i konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p.. Bol teda viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, nad rámec ktorých nebol oprávnený, ani povinný rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmať. Výnimkou by boli len prípadné vady konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Po takomto prieskume odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé privodiť zmenu, či zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa v tej časti, ktorou bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 611,50 eur titulom náhrady ušlého zisku, pričom v ostatnej napadnutej časti, ktorou bol žalovaný zaviazaný nahradiť žalobcovi spôsobenú škodu vo výške 528,45 eur, je potrebné odvolaniu žalovaného vyhovieť.

Pre vec je dôležité to, čo žalobca spravil predmetom civilného sporového konania na základe podanej žaloby. Obsah žalobnej požiadavky je to, čo je pojaté žalobcom do skutkového zdôvodnenia uplatňovaného nároku a do formulácie navrhovaného rozsudového výroku. To treba mať na zreteli aj v súvislosti s tým, čo ostalo predmetom konania po čiastočných späťvzatiach, a to uplatňovaná náhrada skutočnej škody vo výške 538,45 eur a náhrada ušlého zisku vo výške 611,50 eur.

Na nariadenom odvolacom pojednávaní odvolací súd dal priestor účastníkom konania na vyjadrenie k tým skutočnostiam, ktoré zostali vo vzťahu k pôvodnej žalobe po čiastočnom späťvzati návrhu a následnom v poradí druhom meritornom rozhodnutí súdu predmetom posudzovania vo veci samej známe za určenia skutkového objasnenia tých skutočností, ktoré znalec posúdil ako splnenie predpokladov pre záver o skutočnej škode a o ušlom zisku.

Základným predpokladom vzniku nároku na náhradu škody sú:

1. porušenie právnej povinnosti
2. existencia škody
3. príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti škodou a zavinením.

Z dikcie ustanovenia § 79 Zákonníka práce vyplýva, že pre vznik všeobecnej zodpovednosti zamestnanca za škodu musia byť splnené nasledovné predpoklady:

- a) vznik škody pri plnení pracovných úloh alebo priamej súvislosti s týmto plnením
- b) protiprávny úkon
- c) porušenie povinnosti pre plnenie pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s nimi alebo úmyselné konanie proti dobrým mravom
- d) príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody
- e) zavinenie na strane zamestnanca.

Pre zodpovednosť zamestnanca, v tomto prípade žalovaného za škodu sa vyžaduje splnenie všetkých uvedených predpokladov. Ak nie je splnený čo i len jeden predpoklad, zamestnanec za škodu podľa tohto ustanovenia nezodpovedá. V právnej teórii, ako aj v súdnej praxi je pojem škody ustálený. Za škodu sa považuje „skutočná škoda“ a „iná škoda“ (najmä ušlý zisk). Pojem škoda je definovaný ako ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t. j. peniazmi. Škoda sa teda prejavuje v majetkovej sfére poškodeného, jej existenciu preukazuje poškodený, v prejednávanej veci žalobca. Aj z ustanovení Zákonníka práce vyplýva, že rozlišuje skutočnú škodu a inú škodu. Pod skutočnou škodou treba rozumieť sumu, o ktorú sa majetok poškodeného zmenšil, pričom táto suma zodpovedá hodnote, ktorú treba vynaložiť na to, aby sa vec uviedla do pôvodného stavu. Ušlý zisk predstavuje majetkovú hodnotu, ktorá zodpovedá tomu, o čo by sa majetok poškodeného zväčšil, ak by nedošlo ku škodovej udalosti. Zamestnanec zodpovedá zamestnávateľovi iba za skutočnú škodu, len výnimočne pri úmyselne spôsobenej škode zodpovedá aj za ušlý zisk. To, že zamestnávateľovi vznikla škoda a aká je jej výška, preukazuje poškodený zamestnávateľ.

V súdnej veci bolo nepochybne v konaní preukázané protiprávne konanie žalovaného, ku ktorému došlo v dôsledku neospravedlnenej neprítomnosti žalovaného v práci v dňoch 22.7.2003 (v konaní niekedy uvádzaný i dátum 21.7.2003) do 17.8.2003. V tomto štádiu konania už nie je medzi stranami sporným, že v uvedenom období išlo o neospravedlnenú neprítomnosť žalovaného ako zamestnanca žalobcu v práci, keď tento nebol na dohodnutom pracovisku k dispozícii zamestnávateľovi bez toho, aby mal relevantne ospravedlniteľný dôvod. Preto je dôvodný záver o hrubom porušení základných pracovných povinností žalovaného ako zamestnanca, ako to uviedol aj súd prvého stupňa v napádanom rozhodnutí. Žalovaný ani v podanom odvolaní tento záver nerozporuje, preto je ako jeden z predpokladov pracovnoprávnej zodpovednosti zamestnanca za škodu splnený záver o zavinenom porušení pracovných povinností žalovaného.

Ďalším obligátnym predpokladom zodpovednosti žalovaného ako zamestnanca za škodu (podmienkou naplnenia dikcie ustanovenia § 179 ods. 1 zákona číslo 311/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov) je potreba preukázania zamestnávateľom, že mu vznikla škoda, t. j. ujma v zmysle vyššie uvedeného vysvetlenia pojmu škoda v právnej teórii i súdnej praxi.

V predmetnej veci, z hľadiska skutkového zdôvodnenia žaloby (v aktuálnom znení) by uplatňovanej a tvrdenej skutočnej škode vo výške 528,44 eur (aj v nadväznosti na výpoveď žalobcu na odvolacom pojednávaní a ostatnú podrobnú písomnú špecifikáciu tejto zložky škody), mali zodpovedať náklady spočívajúce v priamych výdavkoch na cesty do K. a W. za účelom získania pracovníka k pokračovaniu začatých prác, spočívajúce v spotrebovaných pohonných hmotách a náhrade za stratu času strávený v doprave a rokovaním, ako aj náklady za stratu času a pohonné hmoty za cestu do V. za účelom právnych konzultácií. Zároveň žalobca zahrnul do tejto náhrady priamej škody vyplatenie mesačnej mzdy a odvodov novému pracovníkovi, ktorý nastúpil do pracovného pomeru od 1.10.2003, a to za jeden mesiac.

Takto kalkulované náklady žalobcom prevzal znalec do podaného znaleckého posudku bez toho, aby mal od žalobcu predložené potrebné účtovné a daňové doklady. Aj súd prvého stupňa si bez ďalšieho

osvojil tieto údaje a urobil záver o tom, čo by mala znamenať skutočná škoda. Toto však nezodpovedá vyššie judikovaným záverom o pojme skutočnej škody ako

prvého z predpokladov pracovnoprávnej zodpovednosti za škodu. Je potrebné prisvedčiť odvolacej argumentácii žalovaného, spočívajúce v námietkach postupu súdu prvého stupňa, ktorý dôsledne neskúmal, či škoda tak, ako ju špecifikoval znalec, skutočne vznikla, a ak áno, či táto je v priamej príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti a vznikom škody, to znamená, že škoda je následkom a konanie žalovaného ako škodcu bezprostrednou priamou príčinou vzniknutej škody. Sám žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu na odvolacom pojednávaní zrejme uvedomujúc si svoju dôkaznú núdzu, netrval na náhrade škody v tej časti, ako si uplatnil za jednaní, resp. konzultácie s právnikom. Pokiaľ sa jedná o náhradu škody spočívajúcu titulom náhrady pohonných hmôt a straty času žalobcu za účelom získania nového zamestnanca, odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že žalovaný skončil pracovný pomer, s tým, že po uplynutí výpovednej doby by bol žalobca nútený, a to aj v prípade, ak by žalovaný neporušil žiadnu zo svojich povinností, vynaložiť takéto náklady na získanie nového zamestnanca namiesto žalovaného. Rovnaké tvrdenia možno použiť aj ohľadom nároku na náhradu škody, ktorú si žalobca uplatnil ako mzdové nároky nového zamestnanca za jeden mesiac z dôvodu jeho potreby zaškolenia a oboznámenia so stavom už vykonaných prác. Tieto všetky náklady musel žalobca vynaložiť bez ohľadu na neospravedlnenú absenciu žalovaného v práci. Navyše žalobca aj napriek rozsiahlemu dokazovaniu nijako súdu nepreukázal, že v čase absencie žalovaného zaškoloval nového zamestnanca, ktorému podľa samotného tvrdenia žalobcu, mal vzniknúť pracovný pomer u žalobcu až dňom 1.10.2003, to znamená, až po uplynutí výpovednej doby žalovaného. Rovnako nedôvodný je aj nárok za jednanie s právnikom, keď tieto jednania prebehli s odstupom takmer 2 rokov od absencie žalovaného v zamestnaní. Samotnú výšku skutočnej škody odvodzuje súd prvého stupňa od záverov znaleckého posudku, ktorý však vychádzal len z čisto hypotetických predpokladov (dokonca to znalec v podanom znaleckom posudku aj sám konštatuje) a nie z reálne spôsobenej škody žalobcovi, keď existenciu tejto skutočnej škody nemožno založiť na tom, že ju hypoteticky ako pravdepodobnú bez podloženia príslušnými dôkazmi konštatuje súdom ustanovený znalec. Argumentácia žalobcu o vzniku výdavkov pri cestách realizovaných za účelom získania nového pracovníka (či iných cestách žalobcom) bola významným spôsobom spochybnená samotným žalobcom na odvolacom pojednávaní, keď na otázku, akým spôsobom sa náklady prejavili v ním vedenom účtovníctve, odpovedal, že z dôvodu realizácie ciest autom jeho syna (živnostníka) sa tieto výdavky v jeho účtovníctve neprejavili. Za takéhoto stavu súd prvého stupňa nesprávne len s odkazom na znalecký posudok uzavrel, že žalobcovi skutočná škoda vznikla. V odôvodnení napádaného rozhodnutia absentuje také zdôvodnenie priznávanej skutočnej škody, ako vyplýva z vyššie uvedenej charakteristiky tohto pojmu.

Poukazujúc na uvedené preto odvolací súd privodil záver, že z dôkazov vykonaných nielen pred súdom prvého stupňa, ale aj pred odvolacím súdom, nevyplývalo, že žalobcovi ako zamestnávateľovi vznikla skutočná škoda v súvislosti so zavinenou absenciou žalovaného ako zamestnanca na pracovisku, resp. v súvislosti so zavineným neplnením pracovných povinností žalovaného v prospech žalobcu. Vzhľadom na uvedené preto postupom podľa ust. § 220 O.s.p. rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti, pokiaľ bola žalobcovi vo vzťahu k žalovanému priznaná náhrada skutočnej škody z dôvodu, že neboli splnené podmienky na potvrdenie rozhodnutia v tejto časti, zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol.

V zmysle ust. § 186 ods. 3 Zákonníka práce, ak bola škoda spôsobená úmyselne, môže zamestnávateľ okrem skutočnej škody požadovať aj náhradu ušlého zisku, ak by jeho

14CoPr/2/2014

- 10 -

neuhradenie odporovalo dobrým mravom. Zatiaľ, čo skutočnou škodu je majetková hodnota, ktorá spočíva v zmenšení majetku poškodeného, ktorý je explicitne vyjadriteľný, iná škoda a ušlý zisk je majetková hodnota, o ktorú by sa zväčšil majetok poškodeného, keby nedošlo ku skutočnej škode. Ušlý zisk predstavuje majetkovú hodnotu, ktorá zodpovedá tomu, o čo by sa majetok poškodeného zväčšil, ak by nedošlo ku škodovej udalosti. Zamestnanec zodpovedá zamestnávateľovi iba za skutočnú škodu, len výnimočne pri úmyselne spôsobenej škode zodpovedá aj za ušlý zisk, ak zamestnávateľovi vznikla škoda.

Ohľadom uplatneného nároku žalobcu na náhradu ušlého zisku vo výške 611,50 eur na splnenie jeho zákonného predpokladu bol v konaní preukázaný nepriamy úmysel žalovaného, ktorý bol nepochybné

uzrozumený s tým, že žalobcovi môže vzniknúť takáto ujma spočívajúca v ušlom zisku, keď sám žalovaný sa podieľal na prácach ROEP, ktoré však z dôvodu absencie žalovaného žalobca nemohol vyúčtovať objednávateľom týchto prác. Výšku náhrady ušlého zisku je možné určiť len vzhľadom na pravidelný chod vecí, to je s najväčšou pravdepodobnosťou určiť, aký by nebyť neospravedlnenej absencie žalovaného na pracovisku získal žalobca. Takúto hodnotu možno určiť aj s poukazom na § 136 O.s.p. úvahou súdu s použitím aj záverov znaleckého dokazovania, na ktorý odkazuje vo svojich záveroch aj súd prvého stupňa. Výpočet ušlého zisku možno preto odvodiť len porovnaním s predchádzajúcim obdobím rokov 2002 a 2003 keď v tomto období ešte pre žalobcu vykonával žalovaný činnosť s následnom predikciou možnej výšky zisku, ktorý by žalobca dosiahol za žalované obdobie od 22.7.2003 do 17.8.2003 keby žalovaný pre žalobcu v tomto období vykonával činnosť. Na kvantifikáciu tohto nároku znalec použil overiteľné podklady z účtovníctva žalobcu za roky 2002 a 2003, z ktorých do pozornosti v doplnku č. 2 k znaleckému posudku č. XX/XXXX dal účtovné výkazy za rok 2003 a výkazy o majetku a záväzkoch a výkaz o príjmoch a výdavkoch. Z kumulatívnych podkladov za roky 2002 a 2003 určil kategóriu ušlého zisku na sumu 611,50 eur (18.422,- Sk). Takýto postup je podľa § 136 O.s.p. možno použiť aj na zdôvodnenie úvahy súdu pri určovaní výšky ušlého zisku, ktorého základ je nesporný (pri úmyselnom porušení povinností pracovníka a chýbajúcich fakturačných výkonoch pri absencii 1 z pôvodne trojčlenného pracovného kolektívu).

Záverom odvolací súd dodáva, že neuhradenie ušlého zisku by odporovalo dobrým mravom, keď žalovaný svojvoľne napriek výslovnému nesúhlasu a upozorneniu žalobcu na možný vznik škody bez uvedenia akéhokoľvek, nie len relevantného dôvodu prestal napriek behu výpovednej lehoty vykonávať práce pre žalobcu, kde takéto konanie žalovaného možno kvalifikovať nielen v rozpore s pracovnoprávnymi predpismi ale aj v rozpore so všeobecnými zásadami a pravidlami správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku ako dobré mravy. Priznanie nároku na náhradu tejto škody je podľa názoru odvolacieho súdu v súlade so zásadou spravodlivého usporiadania pomerov účastníkov (§1 O.s.p.) tohto konania v nadväznosti na hrubé porušenie povinnosti žalovaného ako zamestnanca, keď bez ospravedlniteľného dôvodu prestal plniť svoje povinnosti vo vzťahu k zamestnávateľovi.

Preto odvolací súd v tejto časti podľa § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval z dôvodu podľa § 224 ods. 4 O.s.p.. Aj o nich rozhodne súd prvého stupňa.

Uvedené rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.